

Tarihi Sevdiren Kitaplar...

İSTİKAMET AŞKINA
Selefin Mum Işığında Yazdığı Kitaplar
Yedikıta Kitaplığı - 11

Yazar Ahmed Pak
Yayın Yönetmeni Kemal Erkan
Editör R. Kemal Subaşı
Tasarım Ahmet Apaydın
Hattat Mehmet Arif Vural
1. Baskı İstanbul 2021
ISBN 978-605-74878-2-7

Yedikıta Kitaplığı
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.
No: 54 Güneşli - Bağcılar / İstanbul
(0212) 657 88 00 - 7103
yedikita.com.tr
editor@yedikita.com.tr

Baskı
Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.

T.C. Kültür Bakanlığı
Sertifika No: 46592

©Bu eserin bütün yayın hakları
Çamlıca Basım Yayın ve Ticaret Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

İstikamet Aşkına

Selefin Mum Işığında Yazdığı Kitaplar

YEDİKITA
kitaplığı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

7
EŞİK

13
GÖNÜLLERİN
FETİH MÜJDESİ
“İHYA

25
NAKKAŞLAR
DİVANI
“REŞEHÂT

35
GÖNÜL
MEHTERİ
“TAZARRUNAME

49
CANLARDA
TÜTE
“VESİLETÜ'N-NECAT

57
ÖTELERDEN
BİR SADÂ
“TENBİHÜ'L-GAFİLİN

67
MUHABBETLE
YANAN KANDİL
“ENVÂRU'L-AŞIKİN

77
MUHABBETİN
MEYVESİ
“MUHAMMEDİYE

167
MAKSAT

85
ADALETİN
AYDINLIĞINDA
“AHLÂK-I ALÂİ

97
MENZİLNÂMELERİNİN
PİRİ
“TUHFETÜ'L-HAREMEYN

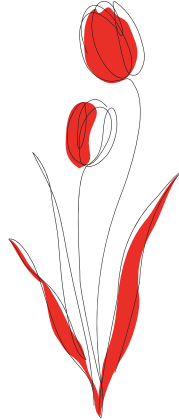
105
SELAMETE
DOĞRU
“ŞİR'ATÜ'L-İSLÂM

115
HAKK'I SEVEN KULLAR İLE
“TARİKAT-I MUHAMMEDİYE

127
KATREDE
GİZLİ UMMAN
“MÜZEKKİ'N-NÜFÜS

137
BİLGİDEN
İRFANA
“MARİFETNÂME

147
İKİ DERYA
ARASINDA SILA
“MEKTUBAT-I ŞERİFE

EŞİK

Allah adı olsa her işin önü...

Kitap, gönül ehlinin vefalı yâri, vaktin izzeti, zamanın enisi... Kitap, gam götüren bir refik, irfan ile dokunan bir şefik, selametın izinde bir vefik... Onunla görürüz genişleyen mekânı. Onunla buluruz katrede gizli ummanı. Onunla nazmederiz ânı.

Kitap ki bitmeyen bir hazine... Oysa bizim nefesimiz bitiverecek bir gün. Okumakla süslesek dahi sınırlı şu ömrümüz. Fani dünyada günlerimiz sayılı. Zamanımız kısa, sermayemiz pek az. Elimize geçen her kitabı okuyacak kadar uzun değil bizim hayatımız. O halde seçmemiz gerekmez mi? Seçip de okumak lazım değil mi? Kitabın elzem olanını bulmak, bulup da onun önüne diz çökmek icap etmez mi?

Kitaplar arasında cevelan edip de özü görmek hüner ister. Öyle ki adına tahsil dediğimiz yolculuk, kitabın hasını anlayabilme marifetidir. Değilse cihan kütüphanesine baskı baskı dizilen onca eser arasında başımız döner, gözümüzün ferri söner, hazinemiz kaybolur gider.

Kitabın makul ve makbul olanını bulunca, okuyucu ile eser arasında bir öze muhabbet başlar. O andan itibaren kitap, okunan bir nesne değil, ziyaret edilen bir manadır artık. Lakin o mana, herkeste başka başka tezahür eder. İnsan ki türlü türlüdür. O halde insanla kitap arasındaki irtibat da çeşit çeşit olur. Kimi, kitabın deryasına dalar; kimi, kitapla sohbet eder. Kimi, hoca beller kitabı; kimi, dost diye ünler. Kimi, vefalıdır; kimi, nazlıdır. Kimi, gecelerini aydınlatır kitabın şavkında; kimi, seher vakti buluşur cananıyla.

Ziyaretiyle şerefyâb olduğumuz kitaplardan bir demet sunmak istedik size. O kitaplar ki asırları zapt etmiş, iklimleri mamur eylemiş, gönülleri diriltmiş. Onları inşa eden o kalemler ki bir mumun ışığında güneş gibi parıldamış, mekânlardan taşmış, çağları aşmış.

8

İman sevinciyle gönenmiş olan o kadim kitaplara bir soluk yakından bakmak, gözümüzü gönlümüzü açmaz m'ola? Onlar bizim kitaplarımız. Yâd isek, bilişelim onlarla. Irak isek yakın duralım. İrılıp ırmak olalım. Şol deryaya dalıp kudemanın merramıyla taşalım, olmaz mı?

Peki şuncağızla mı olacak bunlar? Olur mu a canım.

Asırlarıilmekilmek örmüş o müellifleri, onların satır satır dokuyup sadırlara emanet ettiği o mutena eserleri, birkaç sayfanın hudutlarında tanıtıvermek mümkün mü hiç? Biz ancak o kütüphanenin eşğine, o ummanın sahiline getirdik sizi.

Pâyânsız bir deniz burası. Biz kenarında durup gözlerimizi kısarak ufka baktık. Rüzgâr esti, yüzümüze dokundu. Dalgaların sesiyle kıpırdadı sinemiz. Bir gemi geçti uzaklardan, el salladık. Gördüklerimizi bir soluk paylaştık, o kadar. Varıp ta-

nış olmak isteyen, buyursun o kitaplara. Dalacak olana, derya şurada. Mana arayan, baksın hele kendi sadrına.

Daha eşikteyken söyleyelim ki burada akademik tetkikler, ilmi tasnifler, maksadını aşan tahliller yok. “En”leri seçip de dizmedik şöyle. Bir türü, bir devri, bir dili de belirlemedik. Anlattığımız eserleri, onların müelliflerini, dertlerini, gayelerini sevdik de yazdık.

Buraya alamadığımız, hepsi birbirinden kıymetli yüzlerce muhkem kitap daha var elbet. İnci gibi parıldayan, zamana meydan okuyan nice varaklar var tarihimizde. Fakat biz şimdilik bu kadarıyla yetindik.

Hâsılı bu kitap, sefein mum ışığında kaleme aldığı bazı eserleri muhabbet ile bildirmek muradındadır. Sevgiden gayrı iddiası yoktur. Sevgi ise her kalbin okkası kadar olur. Niyet hayır, akıbet dahi hayrolur.

Hazret-i Allah (cc), hayırlı kitaplarla hemhal etsin bizleri. Kitaplarla şenlensin can hanemiz. Ziyaret ettiğimiz tüm kitaplar, saadet ve selamet, hikmet ve muhabbet getirsin hepimize.

9

Ahmed Pak

Ümraniye

Receb-i Şerif 1442

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İHYÂ

İhyâü Ulûmi'd-Dîn, İmam-ı Gazâlî Hazretleri'nin inziva yıllarında sadırdan satıra döktüğü bir eserdir. Şark'tan Garb'a tüm dünyayı sarsmış. Nicelerine had bildirmiş, nicelerine ise kandil olmuştur. O, kalplerin ihyasına vesile olmuş bir şifa kaynağıdır. Asırları ve iklimleri fetheden bir gönül sultanıdır İhya. Sayfalarında ihsan ve marifet, ihlas ve samimiyet, ilim ve hikmet ırmak olup akar...

Kitap odur ki besmele ile başlaya. Ya Allah, Bismillah. Hemen ardından hamdele ve salvele gele. Ki ilmi bereketli, okuması fehahmetli, dinlemesi lezzetli olsun. İhyâ da böyle başlar. Allah'ın rahman ve rahim olduğunu bildirerek, ona hamd ederek, onun habibine salavat getirerek...

Kitap odur ki bir ismi ola. "İhyâ" diye nam salan bu İslâm âbidesinin tam adı İhyâü Ulûmi'd-Dîn'dir. "İhyâ" diriltmek, hayat vermek demek. "Ulum" ise ilimler manasına gelir. Yani İhyâü Ulûmi'd-Dîn, "dinî ilimlerin dirilmesi" demektir. Ki İmam-ı Gazâlî Hazretleri'nin maneviyat ile yoğurup ilimle taçlandırdığı, nur ile yıkayıp tefekkürle harmanladığı kaleminden süzülmüş, asırları devirmiş, sapık fikirleri susturmuş; ulemaya yol göstermiştir.

Kitap odur ki bir fenni ola. Fen dediğin kitabın derdi, maksadı, sermayesidir. İhyâ'nın derdi pek çoktur lâkin: Fıkıh, itikad, kelam, tasavvuf, adab ve daha nicesi... Bu muazzam eserde ilim, ahlâkla; hikmet, mev'ıza ile; nazariye, tatbikat ile; söz, hâl ile bütünleşir. Ve kelimeler, mananın ötesine geçerek sadece akla ve dimağa değil kalbe ve ruha da hitap eder.

İhyâ'nın Sahibi

Kitap odur ki bir müellifi ola. İmam-ı Gazâlî derler İhyâü Ulûmî'd-Dîn'in musannıfına. Bir soluk tanıyiverelim onu. Zira İmam-ı Gazâlî Hazretleri'nin hayat seyri, İhyâ'nın muradını döker gözler önüne.

14

Yıl 1058. Horasan'ın Tus¹ şehrinde, Gazâl mahallesinde yaşayan ve iplik eğirip satarak geçinen bir zat vardı. İsmi Muhammed'di. Âlimlerin sohbetinde aydınlanır, dükkânının bir köşesinde sessizce kitap okur, hüsn-i hat ile uğraşır. Bir oğlu oldu Muhammed'in. Adını Muhammed koydu. Zamanını bir güneş gibi aydınlatacak, ilmini imanı ile yoğurup yüreğiyle ortaya koyacaktı. O çocuk İmam-ı Gazâlî'ydi. Tam adıyla Ebû Hâmid Muhammed bin Muhammed El-Gazâlî.

Gazâllı Muhammed, kısa bir süre sonra hastalandı. Durumu ağırdı. Çocuklar yetim kalmadan evvel bir tedbir aldı baba yüreğiyle. Oğullarını bir derviş dostuna emanet etti. Elde avuçta ne varsa onu da paraya çevirip verdi dervişe. Çok geçmeden ölüm meleği çaldı kapıyı. Muhammed Gazâlî, kardeşiyle birlik-

.....
1. Bugün İran sınırları içinde bulunan Meşhed kenti.

te yetim kaldı. Ulema beşîgi Tus'ta; dergâhların mana ikliminde, camilerin küçük rahlelerinde ilk eğitimini işte bu dervişten aldı Gazâlî.

Yıl 1073. Babasının dervişe bıraktığı para suyunu çektiğinde 15 yaşındaydı Muhammed Gazâlî. Derviş, onu karşısına alıp hayatın zor, kendisinin fakir olduğunu söyledi. "Fakat..." dedi. "Sen okumalısın. Medreseler sana kucak açacaktır." Öyle de oldu. Cürcan'da Ebû Nasr el-İsmailî'nin rahlesi önüne diz çöktü ve fıkıh eğitimi aldı Gazâlî.

Cürcan'da geçen üç yılın ardından Tus'a dönmeye karar verdi. Bir kervana katılıp yola düştüğünde hayatının en büyük derslerinden birini almak üzere olduğunu farkında değildi.

Kervanı eşkıyalar bastı. Yolcular, yanlarında

**İmam-ı
Gazâlî Hazret-
leri'nin kalemi, dalale-
tin türlü tuzaklarına karşı
yiğitçe savrulan bir İslâm
kılıcıdır. İhyâü Ulûmi'd-Dîn,
Selçuklu'nun gaza meydanlarını
küffara dar ettiği bir devirde,
itikat meydanının cengâveri
olmuştur.**

bulunan her şeyi eşkıyaların torbasına bırakmak zorunda kaldılar. Gazâlî'nin ders notları da gitmişti. Haramiler giderken arkalarından koştu Muhammed. Baş eşkıyaya yalvardı. El emeği göz nuru notlarını istedi. Eşkıya notları verdi vermesine ancak; "Sen bu notlara muhtaçken, ilim öğrendiğini mi sanırsın?" demekten de geri durmadı. Kimi söz zehirdir.

Kimi zehirde de şifa vardır, öyle ya. Eşkıyanın bu sözü, Gazâlî'nin ilim öğrenme metodunu derinden etkiledi. Tus'a döndüğünde bütün notlarını ezber etti. İlmi, sadra nakşetmeyi öğrendi.

Selçuklu Himayesinde

Yıl 1080. Tus ve Cürcan, Gazâlî'ye yeterli gelmemiştir. Ve Nişabur bütün cazibesıyla onu çağırırmaktaydı. Nizâmiye Medreseleri'nde İmâmü'l-Haremeyn Cüveynî'nin talebesi olma fırsatını yakaladı. Zekâsı ve kabiliyetiyle hemen dikkat çekti. İmam Cüveynî, bu mükemmel talebeye ihtimam gösterdi.

Gazâlî, Nişabur'da usul-i hadis, usul-i fıkıh, kelâm, mantık, İslâm hukuku ve münazara ilimlerini öğrendi. Hikmet ilmine olan derin alâkası burada başladı. Bir yandan da gençlik yıllarından beri merak duyduğu tasavvufu ilgilenmeye başladı. İlim ile zihnini, tasavvuf ile ruhunu eğitmekteydi.

Yıl 1085. İmam Cüveynî vefat etti. Selçuklu'nun kudretli veziri Nizâmülmülk, şöhretini duyduğu Gazâlî'yi makamına davet etti o yıl. Nizâmülmülk'ün himayesinde pek çok âlim vardı. Diyarjetli vezir, ilme verdiği önemi, âlimlere hizmet ederek gösteriyordu. Gazâlî'yi büyük bir saygıyla karşıladı. Muhammed Gazâlî, vezirle buluştuğunda henüz 27 yaşındaydı. Burada pek çok ilim adamıyla fikir alışverişi yapma fırsatı buldu. Okudu, yazdı, çalıştı.

Yıl 1091. Nizâmülmülk'le geçen altı yılın ardından Bağdat yolu göründü İmam-ı Gazâlî'ye. Bağdat'taki Nizâmiye Medresesi'nin başmüdürrisliğine tayin edilmişti. Mutlu olmalıydı. Devletin en üst kademesindeki kişiyle yakın bir dostluğu vardı. Hayatını ilim meclislerinde, insanlığa faydalı çalışmalar yaparak geçirmişti. Fakat ruhunu kavuran bir sızı vardı. 1092'de Nizâmülmülk'ün Haşhaşiler tarafından şehid edilmesi sarstı onu. Fakat çalışmalarını hiç aksatmadı.

